

Nr 164.

Av herr **Jonsson** i Hökhult **m. fl.**, med förslag till förordning
angående försäljning av rusdrycker m. m.

Fortfarande hysa vi den bestämda övertygelsen att den för hela landet betydelsefulla frågan om åtgärder till folknykterhetens höjande genom införande av en ny rusdrycksförsäljningslagstiftning, så nödvändigt kräver en lösning, att vi ånyo för denna sak våga påkalla riksdagens uppmärksamhet. Detta så mycket mera, som all erfarenhet visar, att likformighet och konsekvens i nykterhetslagstiftningen ovillkorligen fordras för att uppnå ett tillfredsställande resultat. Vi beklaga, att enighet hittills ej kunnat uppnås i riksdagen, huvudsakligen beroende på stora principiella skiljaktigheter i uppfattningen kamrarna emellan, dels beträffande sättet för upplåtande av rättigheter och dels angående alkoholgränsen.

Första kammarmajoritetens ställning till det lokala vetot är fortfarande avvisande. Vi hava emellertid den bestämda uppfattningen att det av oss vid fjolårets riksdag framlagda förslaget om kommunalt veto, enligt vilket det skulle erfordras $\frac{2}{3}$ majoritet bland de avgivna rösterna inom stadsfullmäktige och kommunalstämmor, för att rusdrycksförsäljning skulle få upplåtas, i nykterhetseffekt skall visa sig fullt likvärdigt med det lokala vetot. Detta förslag utgår från det kommunala veto, varom ju enighet råder inom bägge kamrarna, och kan sålunda icke mötas i första kammaren av de principiella betänkligheter, som hittills visat sig vara avgörande för kammarens ställning till det lokala vetot. På samma gång kan man väl våga förutsätta att om ett förslag framkommer som

har full nykterhetseffekt och visar sig kunna genomföras i första kammaren, det ock skall kunna vinna anslutning av andra kammaren, ehuru det icke innefattar det lokala vetot. Förslaget i fråga har också tidigare vunnit anslutning från såväl bevillningsutskottets som första kammarens sida, men fallit i andra kammaren på den svaga majoriteten av allenast 2 röster.

I fråga om alkoholgränsen vore jämväl meningarna olika inom de båda kamrarnas majoriteter. Sålunda innefattade första kammarens beslut, att alkoholgränsen skulle sättas vid 3.6 procent och att drycker under denna gräns skulle få fritt försäljas, under det andra kammaren beslutade alkoholgränsens fixerande till 2.25 procent. Vi ha trots oss finna en medelväg mellan dessa stridiga yrkanden i alkoholgränsens sättande till 3 procent.

Det förslag som vi nu framlägga är detsamma som framlades av oss vid 1915 års riksdag.

Av däri upptagna stadganden hava en del restriktionsbestämmelser genom kungl. förordningarna den 3 och 8 juni 1915 redan blivit genomförda för så vitt angår handeln med brännvin. Då emellertid dessa bestämmelser givetvis böra ingå såsom delar uti en ny enhetlig försäljningsförordning och därvid givas den huvudsakliga avfattning, som de fått i nykterhetskommitténs förslag, föreslås även dessa till förnyad prövning.

Då det förslag som sålunda förelägges riksdagen måste anses vara av synnerligen stor betydelse, hoppas vi på det livligaste, att riksdagens båda kamrar denna gång skola besluta i enlighet med detsamma. Målet är härmed ej uppnått, och kan ej uppnås förrän fullständigt rusdrycksförbud blivit beslutat och genomfört, men vi äro livligt övertygade om att det förslag, som här föreligger, icke skall ställa sig hindrande i vägen härför, utan i stället visa sig vara ett kraftigt steg i denna riktning.

På grund av vad vi sålunda anfört hemställa vi,

- 1) att riksdagen måtte för sin del antaga vid denna motion såsom bilagor följande förslag till
 - a) förordning angående försäljning av rusdrycker;
 - b) förordning angående försäljning av svagt alkoholhaltiga samt tillagade alkoholfria drycker;
 - c) förordning om ändrad lydelse av 7 § i förordningen den 18 juni 1864 angående utvidgad näringsfrihet;

d) förordning om ändrad lydelse av 3, 13, 23 och 31 §§ i förordningen den 7 augusti 1907 angående tillverkning och beskattning av maltdrycker;

e) förordning om ändrad lydelse av 1 och 4 §§ i förordningen den 11 oktober 1907 angående tillverkning av brännvin; samt

f) förordning om ändrad lydelse av 1 § i förordningen den 18 juli 1913 angående statsverkets fond av rusdrycksmedel;

2) att riksdagen, under förutsättning att riksdagen antager ovanberörda författningsförslag, måtte, *dels* medgiva, att till sådan ägare av gästgiveri, vilken på grund av bestämmelserna i 10 § av förordningen den 9 juni 1905 angående försäljning av brännvin vid tiden för ikraftträdandet av förordningen angående försäljning av rusdrycker är berättigad att utskänka brännvin, må för rättighetens upphörande från och med år 1918 av staten utgivas ersättning med årligt belopp, som av Konungens befallningshavande fastställes efter de grunder, vilka finnas angivna i kungörelsen den 12 juli 1907 angående ersättning till gästgivare, som avstå från dem jämlikt förstnämnda lagrum tillkommande rätt till utskänkning, ävensom att änka efter manlig ersättningstagare må, därest äktenskapet blivit ingånget före den 1 maj 1907, efter mannens frånfalle under sin återstående livstid äga att uppbära den ersättning, vartill mannen, om han levat, varit berättigad,

samt bestämma, att gästgiveriägare, om han vill komma i åtnjutande av ifrågavarande ersättning, skall därom före den 1 september 1917 till Konungens befallningshavande i det län, varest gästgiveriet är beläget, ingiva ansökning och därvid styrka, att han i egenkap av gästgivare fortfarande är till utskänkning berättigad;

dels ock medgiva, att erforderliga medel för gäldande av ersättningsbelopp, som enligt ovan angivna grunder skola utbetalas, må utgå ur statsverkets fond av rusdrycksmedel, och att till gästgivare beviljad er-

sättning av Konungens befallningshavande må utbetalas kvartalsvis vid början av varje kvartal från och med ingången av år 1918.

Stockholm den 25 januari 1916.

<i>J. A. Jonsson.</i>	<i>Bernhard Nilsson.</i>	<i>C. O. Johanson.</i>
<i>Per Gabrielsson.</i>	<i>C. O. Svensson.</i>	<i>A. V. Isaksson.</i>
<i>S. Welin.</i>	<i>E. Eurén.</i>	<i>Carl Lindmark.</i>
<i>Nils Ohlsson.</i>	<i>K. Westerström.</i>	<i>Alfred Petterson.</i>
<i>John Erlansson.</i>	<i>Joh. Zelahn.</i>	

Bilagan till denna motion är lika lydande med den som fogats vid motionen nr 62 i första kammaren av K. J. Ekman.
